

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 14-го Октября. — 1847 — Wilno. WTOREK, 14-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 8-го Октября.

29-го Сентября, въ одиннадцать часовъ утра, Государь Императоръ, вмѣстѣ съ Ихъ Императорскими Высочествами Государемъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ и Великимъ Княземъ Константиномъ Николаевичемъ, отслушавъ краткое молебствіе въ Варшавскомъ православномъ соборѣ, изволилъ произвестъ на Повонзковскомъ Полѣ смотръ войскамъ, при Варшавѣ собраннымъ, и, найдя оныя въ хорошемъ состояніи, остался довольнымъ.

30-го числа, въ одиннадцать часовъ утра, Его Императорское Величество произвелъ линейное ученье войскамъ, сосредоточеннымъ при Г. Варшавѣ, оставшись совершенно довольнымъ 3-ю Легкою Кавалерійскою Дивизіею, 3-ю Конною Артиллерійскою Бригадою и иррегулярною кавалеріею, за найденный въ сихъ войскахъ порядокъ и устройство.

1-го Октября, въ двѣнадцать часовъ утра, Государь Императоръ, при произведенномъ осмотрѣ Гусарскаго Принца Фридриха Гессенъ-Кассельскаго Полка и Первой Саперной Бригады, остался весьма довольнымъ за отличѣйшій порядокъ и устройство оныхъ; — за симъ Его Величество изволилъ смотрѣть безсрочно отпускныхъ нижнихъ чиновъ, находящихся при 3-мъ Пѣхотномъ Корпусѣ.

Послѣ сего, Государь Императоръ благоволилъ осматривать Александровскую Цитадель и, возвращаясь въ Лазенки, обозрѣвалъ строящееся укрѣпленіе на улицѣ Инфляндской.

2-го Октября, въ одиннадцать часовъ утра, Государь Императоръ, произведя корпусное линейное ученье войскамъ, при Варшавѣ сосредоточеннымъ, остался ими совершенно довольнымъ, за найденный во всѣхъ отношеніяхъ порядокъ и устройство, а равно и за правильность и точность, съ коими производились ими войсками всѣ движенія.

3-го Октября, Государь Императоръ отправился по желѣзной дорогѣ въ Скерневице, гдѣ, встрѣтивъ Ея Императорское Высочество Государыню Цесаревну съ Ея Высочествомъ Великою Княжною Александрою Александровною и Высоконареченною Невѣстою Великаго Князя Константина Николаевича, Принцессою Александрою Алтенбургскою, сопутствовалъ Имъ по желѣзной дорогѣ до Варшавы вмѣстѣ съ Государемъ Наслѣдникомъ и Великимъ Княземъ Константиномъ Николаевичемъ.

При торжественномъ въездѣ Государыни Цесаревны и Высоконареченной Невѣсты, Принцессы Александры Алтенбургской, части войскъ 3-го Пѣ-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 8-go Października.

Dnia 29-go Września, o godzinie 11-jej z rana, Jego CESARSKA MOŚĆ, wspólnie z Ich CESARSKIMI WYSOKOŚCIAMI NASTĘPCĄ CESARZEWICZEM i WIELKIM KSIĘCIEM KONSTANTYMI NIKOŁAJEWICZEM, po wysłuchaniu krótkiego nabożeństwa w Warszawskim Prawosławnym Soborze, raczył odbyć na Powązkowskim Polu przegląd wojsk, pod Warszawą zebranych, i, znalazłszy je w dobrym stanie, był zadowolony.

Dnia 30-go Września, o godzinie 11-jej z rana, Jego CESARSKA MOŚĆ wykonał liniową musztrę wojsk, pod Warszawą zgromadzonych, zostawszy zadowolonym zupełnie z 3-jej Lekkiej Dywizji Jazdy, 3-jej Brygady Konnej Artylerji i Jazdy nieregularnej, z powodu znalezionej w tych wojskach porządku i urządzenia.

Dnia 1-go Października, o godzinie 12-jej z rana, Jego CESARSKA MOŚĆ, przy wykonanym przeglądzie Półku Huzarów Księcia Fryderyka Hessen-Kassel i 1-jej Brygady Saperów, był nader zadowolony ze wzorowego ich porządku i urządzenia; poczem CESARZ Jego MOŚĆ raczył obejrzeć żołnierzy zostających na nieograniczonym urlopie, którzy się znajdowali przy 3-m Korpusie Piechoty.

Następnie, Jego CESARSKA MOŚĆ raczył oglądać Cytadellę Alexandrowską, i wracając do Łazienek, obejrzał budującą się warownię na ulicy Inflanckiej.

Dnia 2-go Października, o godzinie 11-jej z rana, CESARZ Jego MOŚĆ, wykonawszy korpusedną liniową musztrę wojsk pod Warszawą zgromadzonych, był zupełnie zadowolony ze znalezionej w nich pod wszelkim względem porządku i urządzenia, jako też z powodu dokładności i szykowności wykonywanych przez nie wszystkich obrótów.

Dnia 3-go Października, CESARZ Jego MOŚĆ udał się żelazną drogą do Skierniewic, gdzie spotkawszy Jej CESARSKĄ WYSOKOŚĆ CESARZEWNĄ z Jej WYSOKOŚCIĄ WIELKĄ KSIĘŻNICZKĄ ALEXANDRĄ ALEXANDROWNĄ i Wysocenarzeczoną Oblubienicą WIELKIEGO KSIĘCIA KONSTANTEGO NIKOŁAJEWICZA, KSIĘŻNICZKĄ ALEXANDRĄ ALTENBURGSKĄ, towarzyszył im drogą żelazną aż do Warszawy wraz z NASTĘPCĄ CESARZEWICZEM i WIELKIM KSIĘCIEM KONSTANTYMI NIKOŁAJEWICZEM.

W czasie uroczystego wjazdu NAJJAŚNIEJSZEJ CESARZEWNY i Wysoce-narzeczonej Księżniczki Alexandry Altenburgskiej, części wojsk 3-go Korpusu Piechoty, 3-jej

хотнаго Корпуса, 3-й Легкой Кавалерійской Дивизіи и Иррегулярной Бригады, поставлены были по одну сторону улицъ, отъ путевого двора желѣзной дороги до Лазенковской Церкви.

Государь Императоръ и Великіе Князья изволили верхами сопутствовать Высокихъ Путешественницъ и Принцессу Альтенбургскую по занятымъ войсками улицамъ.

Въ Александровской Церкви, Его Императорское Величество съ Ихъ Императорскими Высочествами и Принцессою была встрѣчена Архіепископомъ Варшавскимъ *Никаноромъ*.

По выслушаніи обычнаго молебствія, вся Августѣйшая Фамилія отправилась во внутренніе покои Лазенковского Дворца, чрезъ пріемныя залы, въ коихъ имѣли счастье представляться военные и гражданскіе чины, Статсъ-Дамы, Фрейлины и всѣ Дамы, ко Двору пріѣздъ имѣющія.

Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 22-го Сентября, (N. 174), назначены: Товарищи Предсѣдателей: Виленской Палаты Уголовнаго Суда, Статскій Совѣтникъ *Добровольскій*, и тамошней Палаты Гражданскаго Суда, Коллежскій Совѣтникъ *Кировъ*, состоять при Департаментѣ Министерства Юстиціи.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, отъ 8-го Сентября, увольняются отъ службы, по прошеніямъ: Плоцкій Гражданскій Губернаторъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Рутковский*, Тайнымъ Совѣтникомъ и съ мундиромъ, должности Гражданскаго Губернатора присвоеннымъ, и Суwalkовской Губернской Гимназіи Инспекторъ, Надворный Совѣтникъ *Зеленка*.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 10 Октября.

Государственный министр фон-Савиньи назначенъ президентомъ государственнаго совѣта, на мѣсто генерала отъ инфантеріи барона фон-Мюффлинга, уволеннаго, по просьбѣ, въ отставку. Баронъ фон-Мюффлингъ, бывший также берлинскимъ губернаторомъ, возведенъ, при увольненіи въ отставку, на степень генерал-фельдмаршала и, по особенному желанію Его Величества, остается членомъ государственнаго совѣта.

— Въ редакцію газеты *Hamburg-Börsenhalle* доставлено изъ Эльбинга слѣдующее, въ высшей степени замѣчательное извѣстіе: „Сейчасъ получено здѣсь извѣстіе, что въ непродолжительномъ времени нѣкоторые изъ депутатовъ, наиболее-отличившихся на сеймѣ, будутъ призваны въ Берлинъ, гдѣ, со многими высшими государственными чиновниками, составятъ комиссію, которая предложитъ Королю измѣненія законовъ 3-го Февраля, сдѣлавшіяся нужными, и сочинить относящіяся къ тому проекты законовъ.“

А в с т р і я.

Вѣна, 5 Октября.

2-го числа, въ полдень, происходило обычнымъ порядкомъ, въ церемоніаль-залѣ въ Шенбруннѣ, обрученіе эрцгерцогини Елисаветы, дочери покойнаго эрцгерцога Палатина съ эрцгерцогомъ Фердинандомъ-Карломъ-Викторомъ австрійскимъ д'Эсте. Императоръ и вся Императорская фамилія находились при этомъ обрядѣ, совершенномъ въ присутствіи всѣхъ тайныхъ совѣтниковъ, бывшихъ свидѣтелями. Императоръ, ставъ при тронѣ, повелѣлъ князю Меттерниху, карцлеру своего дома, двора и государства, прочесть актъ обрученія, который архіепископъ держалъ на евангеліи, а высоконареченная утвердила при сягою и подписала. Вчера совершенъ въ томъ же замкѣ обрядъ бракосочетанія. Новобрачная принцесса имѣетъ 17 лѣтъ отъ роду, а новобрачный 25. Эрцгерцогъ Фердинандъ будетъ произведенъ въ генерал-лейтенанты и назначенъ главнокомандующимъ въ Бриннѣ.

— Эрцгерцогъ Стефанъ возвратился изъ поѣздки въ Венгерскіе комитеты.

Lekkiej Dywizji Jazdy i Nieregularnej Brygady, розставлены были зъ одной стороны улицъ, отъ дворца kolei żelaznej aż do Cerkwi Łazienkowskiej.

ЦЕСАРЪ JEГО МОЩЬ И WIELCY ХІАДЖЕТА рачили konno towarzyszyć Wysokim Podróżującym i Xiężniczce Altenburgskiej przez ulice wojskiem zajęte.

W Cerkwi Łazienkowskiej spotkał Jego Cesarską Mość z Ich Cesarskimi Wysokościami i Xiężniczką Altenburgską Arcybiskup Warszawski *Nikanor*.

Po wysłuchaniu zwyczajnych modłów, cała Najjaśniejsza Rodzina udała się do wewnętrznych pokojów Pałacu Łazienkowskiego, przez sale gościnne, w których mieli szczęście być przedstawiani wojenni i cywilni urzędnicy, Dworskie Damy, Frejliny i wszystkie Damy do Dworu wstęp mające.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 22-go Września, (N. 174), Towarzyszom Prezydentów: Wileńskiej Izby Sądu Kryminalnego, Radcy Stanu *Dobrowolskiemu*, i Wileńskiej Izby Sądu Cywilnego Radcy Kollegialnemu *Kirowowi*, rozkazano zostawać przy Departamencie Ministerstwa Sprawiedliwości.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 8-go Września, uwolnieni zostają ze służby, na własne prośby: Gubernator Cywilny Płocki, Rzeczywisty Radca Stanu *Rutkowski*, z rangą Radcy Tajnego i z mundurem, dla Gubernatorów Cywilnych przepisany, i Inspektor Gimnazjum gubernialnego w Suwałkach, Radca Dworu *Zielonka*.

WІАДОМОСІ ЗАГРАНИЧНЕ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 10 października.

Minister Stanu v. Savigny, mianowany został Prezesem Rady Państwa, w miejsce Jenerala Piechoty, Barona v. Muffling, uwolnionego, na własną prośbę, od służby. P. Savigny, przewodnicząc w Radzie Państwa, pozostaje też przytém i Ministrem Stanu. Baron v. Muffling, który był razem i Gubernatorem Berlina, podniesiony został, przy dymissyi, na stopień Jenerał-Feldmarszałka, i na szczególne żądanie Jego Kr. Mości, pozostaje członkiem Rady Państwa.

— Do redakcyi gazety *Hamburg-Börsenhalle* nadesłano z Elbląga następujące, w najwyższym stopniu ważne doniesienie: „W tej chwili otrzymujemy tu wiadomość, że wkrótce niektórzy z deputowanych, którzy najwięcej odznaczali się na Sejmie, będą zwołani do Berlina, gdzie z wielu wyższemi urzędnikami korony, mają utworzyć komisją, w celu przedstawienia Królowi zmian w patentach z d. 3 lutego, które okazały się potrzebnymi, oraz ułożenia odnoszących się ku temu projektów do prawa.“

А в с т р і я.

Wiedeń, 5 października.

Dnia 2-go b. m. o południu odbyły się w sali ceremonialnej zamku Schönbrunn żareczyny Arcy-Xiężniczki Elżbiety, córki zmarłego Arcy-Xięcia Palatyna, z Arcy-Xięciem Ferdynandem-Karolem-Wiktorem Austriacko d'Este, ze zwykłą uroczystością. Cesarz z całą swoją rodziną znajdował się na tym obrzędzie, dokonany w obec wszystkich Radców Tajnych, powołanych na świadków. Monarcha, stanąwszy przy tronie, zawiadomił o tym obrzędzie obecnych, a następnie kazał Xięciu Metternichowi, Kanclerzowi domu swego tudzież dworu i państwa, odczytać akt żareczyn, który dostojna oblubienica, na ewangelię trzymaną przez Xięcia-Arcybiskupa, zaprzysięgła i podpisała. Wczoraj zaś odprawiły się zaślubiny, także w pomienionym zamku. — Zaślubiona Arcy-Xiężniczka liczy lat 17, a jej małżonek 25. Arcy-Xięże Ferdynand mianowany będzie Jenerał-Porucznikiem i otrzyma dowództwo w Brunn.

— Arcy-Xięże Stefan wrócił z podróży po komitetach Węgierskich odbytej.

ФРАНЦІЯ.
Парижъ 4 Октября.

Король и Королевская фамилия осматривали вчера монастырь Трапистовъ, находящійся въ близи замка Лаферте Видамъ, гдѣ встрѣчены были епископомъ Сезской епархіи и духовенствомъ.

— Говорятъ, что принцъ Жуэвильскій будетъ вскорѣ назначенъ адмираломъ.

— Въ *Constitutionnel* пишутъ, что герцогъ Монфортекій, на обратномъ пути изъ Сентъ-Ле, куда онъ ѣздилъ на погребеніе своего брата и племянника, всюду встрѣчаемъ былъ съ уваженіемъ. Народъ толпился такъ, что карета бывшего Короля Вестфальскаго, въ которой сидѣли герцогиня Матильда съ одною дамою и герцогомъ Падуанскимъ, едва могла проѣзжать. Хотя національная гвардія и ветераны Императорской гвардіи разставлены были на пути рыдами, но, среди общаго умиленія, забыли долгъ службы. По приближеніи герцога, очень похожаго на Наполеона, собравшійся народъ, подымая вверхъ шляпы, приветствовалъ его восклицаніями: „да здравствуетъ Императоръ“. Восклицанія сіи не умолкали до тѣхъ поръ, пока карета не исчезла изъ глазъ.

— Здѣшнее общество прекращенія торга Неграми, пригласило циркулярно всехъ своихъ корреспондентовъ, чтобы они старались учреждать комитеты для пробужденія всеобщаго соучастія.

— По распоряженію правительства имѣютъ быть составлены подробныя описанія всехъ монастырѣвъ во Франціи, съ показаніемъ числа монашествующихъ.

— Гр. Брессонъ отправился въ Неаполь, къ своему посту.

— Графъ Валевскій прибылъ въ Гавръ и тотчасъ отправился въ Парижъ.

— Вчера отравилась, вдова извѣстнаго Видока.

— Въ нѣкоторыхъ городахъ южной Франціи предполагаютъ завести бой быковъ, какъ въ Испаніи; по сему новоду министръ внутреннихъ дѣлъ, циркулярнымъ предписаніемъ обратилъ вниманіе префектовъ, что на таковыя публичныя зрѣлища необходимо особое разрѣшеніе начальства.

5 Октября.

Королевская фамилия снова возвратилась изъ Лаферте Видамъ въ Сентъ-Клу.

— Говорятъ, что г-нъ Гизо отправилъ, вчера, англійскому посланнику лорду Норменби, отвѣтъ на поданную имъ ноту, по случаю назначенія герцога Омальскаго генералъ-губернаторомъ Алжири, изъясняя, что это назначеніе отсюда не измѣнитъ положенія дѣлъ въ Алжирѣ въ отношеніи къ Англии.

— Королевскимъ постановленіемъ открытъ кредитъ въ 25,000 на уплату греческаго займа.

— Въ *Nouvelliste de Marseille* пишутъ, что 22 Сентября получено въ Гибралтарѣ извѣстіе, о кровопролитномъ сраженіи подъ стѣнами Тазы, между войсками мароккескаго Султана и Абд-эль-Кадера. Эмиръ, потерявъ 4,000 челов., вынужденъ былъ отступить. Султанъ назначилъ 15 червонцевъ за голову каждаго итежника. Абдеръ Романъ находился тогда въ Рабатѣ, гдѣ праздновалъ бейрама.

— Въ Алжирскомъ Монитерѣ ничего не пишутъ о подкрѣпленіи войсками мароккескаго Султана; кажется, что подкрѣпленіе это не нужно, послѣ столькихъ побѣдъ Аени-Амеръ, которое пыталось пробиться изъ окрестностей Феда къ Абд-эль-Кадеру, почти все истреблено войсками Султана, такъ, что едва осталось 69 чел., которые отосланы въ Танжеръ, гдѣ вроятно ожидала ихъ участь товарищей, если бы за нихъ не вступился французскій посланникъ г-нъ Шато, и не отправилъ ихъ въ Оранъ. Это великодушное заступничество будетъ имѣть благопріятное вліяніе на Арабовъ и примиритъ ихъ съ французскою цивилизаціею.

— Въ *Courrier Français* пишутъ, что между тѣмъ какъ Французы ведутъ переговоры съ Королевою Ранаоло въ Мадагаскарѣ, Англичане завоевываютъ государство и уже овладѣли приморьемъ отъ Амбракайсъ до Багаморскаго залива.

6 Октября.

Сегодня Королевская фамилия празднуетъ въ Сентъ-Клу, въ кругу своемъ, день рожденія Короля. Король Лудвикъ Филиппъ родился 6-го Октября 1773 года; слѣдственно ему исполнилось теперь 74 года. Его Величество пользуется однако хорошимъ здоровьемъ и рѣдкою крѣпостію физическихъ и душевныхъ силъ. Публикою празднуется только день тезоименитства Короля, 1-го Мая.

ФРАНЦІЯ.
Парижъ, 4 października.

Królewska rodzina zwiędziła zawczoraj klasztor Trapistow, leżący w bliskości zamku La Ferté-Vidame. Biskup diecezji Seez, na czele licznego duchowieństwa, przyjmował dostojnych gości w tém ustroniu.

— Mówią, że Xiążę Joinville będzie niebawem mianowany Admirałem.

— *Constitutionnel* donosi, że Xiążę Montfort, wracając z St. Leu, z pogrzebu swego brata i synowca, odbierał dowody powszechnego szacunku. Tłumy zgromadzone były tak gęste, że powóz byłego Króla Westfalskiego, w którym znajdowała się także Xiężna Matylda, z jedną damą i Xięciem Padewskim, ledwie mógł przejechać. Wprawdzie gwardziści narodowi i weterani z Cesarzkiej gwardyi ustawieni byli szpalerem, ale z wielkiego wzruszenia zapomnieli o służbie. Za zbliżeniem się Xięcia, który ma wielkie podobieństwo do Napoleona, wszyscy obecni: wznosząc do góry kapelusze, witali okrzykami: „Niech żyje Cesarz!“ i ponawiali je dopóty, aż powóz nie zniknął im z oczu.

— Tutejsze towarzystwo zniesienia handlu niewolnikami, zawezwało okólnikiem wszystkich swoich korespondentów, aby wszędzie tworzyli komitety, w celu obudzenia powszechnego spółczucia.

— Rząd polecił spisać dokładnie wszystkie zakłady religijne we Francyi, tudzież liczbę ich członków.

— Hr. Bresson wyjechał do Neapolu, na swoje posiadłość poselską.

— Hr. Walowski, przybywszy do Hawru, udał się natychmiast do Paryża.

— Wczoraj otrula się małżonka znanego Vidora, przez zażycie opium.

— W kilku miastach południowej Francyi zamierzają dawać walki byków, na wzór hiszpańskich; z tego powodu, Minister spraw wewnętrznych okólnikiem swoim zwrócił uwagę Prefektów, że do dawania podobnych widowisk potrzebne jest szczególnie pozwolenie władzy.

Dnia 5 października

Królewska rodzina wróciła znowu do St. Cloud z zamku La Ferté Vidame.

— P. Guizot, miał wczoraj Posłowi angielskiemu, Lordowi Normanby, udzielić odpowiedź na noję przysłaną, z powodu mianowania Xięcia Angule Gubernatorem Jeneralnym Algieri, oświadczając w niej, że to mianowanie w niczem nie zmienia względem Anglii zasady i położenia rzeczy w tój osadzie.

— Postanowieniem Królewskim otworzony został kredyt w ilości 500,000 fr. na zapłacenie pożyczki Greckiej.

— *Nouvelliste de Marseille* donosi, że w dniu 22 września otrzymano w Gibraltarze wiadomość o wielkiej bitwie, stoczonej pod murami Tazy, między wojskami Cesarza Marokańskiego a Abd el-Kaderem, w której Emir utracił 4,000 ludzi, i miał być zmuszony do odwrotu. Cesarz wyznaczył 15 dukatów nagrody za każdą głowę rokoszanina; sam zaś znajdował się w Rabat, gdzie obchodził święta Bejramu.

— *Monitor Algierski* nie donosi o zamierzanym posłaniu Cesarzowi Marokańskiemu posilków przeciw Abd-el-Kaderowi. Zdaje się, że wyprawa ta byłaby niepotrzebną, po tylu porażkach Emira. Z pokolenia Beni-Amer, które, jak wiadomo, przedrzeć się chciało z okolic Fezu do Abd-el-Kadery, po dokonaniu przez wojska Abd-el-Rhamana wyrznięciu, zostało tylko 69 ludzi, których do Tangeru zaprowadzono. W mieście tém byłby ich niewątpliwie spotkał los podobny, jak ich spółbraci, gdyby się za nimi nie wstawił Konsul francuzki, P. Chasteau, który ich z rąk prześladowców wydobył i do Oranu odesłał. Tak szlachetna opieka wyrwie zapewne zbawienny wpływ na Arabów i pojedna ich z cywilizacją francuzką.

— *Kuryer francuzki* czyni uwagę, że kiedy Francuzi układają się z Królową Ranawolo w Madagaskarze, Anglicy tymczasem zabierają całe przestrzenie, i już owdąnęli wybrzeża od wierchołka Ambrakays do odnogi Bahamory.

Dnia 6 października.

Dzisiaj obchodzi Król rocznicę swoich urodzin, w ścisłym gronie rodzinnem, w zamku St. Cloud. Monarcha urodził się 6 października 1773 roku, zatem skończył lat 74; cieszy się jednak dobrem zdrowiem i rzadką czerstwostią sił fizycznych i moralnych. Publiczność obchodzi tylko imieniny Króla w dniu 1-m Maja.

— Король и Королева Бельгийские, съ фамилиею, приѣхали сюда вчера вечеромъ.

— Въ *Presse* за достоверное утверждаютъ, что еще до созванія палаты произойдутъ перемены въ составѣ кабинета, въ которомъ однако останутся Гр. Жаиръ, Трезель и герцогъ Монтебелло.

— Вчера происходило погребеніе маршала Удино; не смотря на ненастную погоду, продолжавшуюся съ утра до самой ночи, линійный войска и національная гвардія, въ полномъ почти составѣ, находились при погребальномъ шествіи, такъ какъ покойный маршалъ многие годы былъ начальникомъ этой гвардіи.

— На корабельныхъ верфяхъ господствуетъ большая дѣятельность, по случаю послѣдовавшаго повелѣнія о скорѣйшемъ окончаніи всѣхъ строящихся кораблей и судовъ меньшаго размѣра.

— Королевскимъ постановленіемъ распушена національная гвардія города Лизье, избравшаго г-на Гизо въ депутаты.

— Правительство предписало префектамъ департаментовъ воспретить такъ называемыя реформационныя собранія.

— Консервативная партія начала издавать журналъ *Union*, котораго первый номеръ вышелъ сегодня.

7 Октября.

Вчера было засѣданіе совѣта министровъ въ Сенъ-Клу, подѣ председательствомъ самаго Короля. Въ одномъ изъ журналовъ пишутъ, что на этомъ засѣданіи постановлено, чтобы вмѣсто Г. Кюенъ Гридена, Г. Мюре де Боръ принялъ въ управленіе министерство торговли.

— Принцъ Жуэвильскій выѣхалъ въ Тулонъ, чтобы снова принять команду надъ флотомъ въ Средиземномъ морѣ.

— Маршалъ Молиторъ назначенъ вчера губернаторомъ дома Инвалидовъ.

— Говорятъ, что Папа назначилъ Парижскаго архіепископа графомъ Римскимъ.

— И въ министерскихъ и въ оппозиционныхъ журналахъ сообщаютъ, безъ всякихъ замѣчаній, телеграфическое извѣстіе, что въ Мадритѣ образовался новый кабинетъ, подѣ председательствомъ Парвааса.

А Н Г Л І Я.

Лондонъ, 6 Октября.

Вчера, вечеромъ, Королева послѣ трехмѣсячнаго отсутствія, возвратилась въ Виндзоръ вмѣстѣ съ своимъ супругомъ и дѣтьми. Пребываніе Королевской четы въ этомъ дворцѣ, не будетъ продолжительно, потому что Королева намѣрена сопутствовать принцу Алберту въ Claremontъ, куда онъ ѣдетъ на охоту. Послѣ того дворъ возвратится въ Осборнгоузъ, гдѣ пробудеть до праздника рождества Христова.

— Лордъ Джонъ Россель пригласилъ всѣхъ министровъ на засѣданіе кабинета къ 12 му числу, для совѣщанія по весьма важнымъ предметамъ.

— Изъ Лиссабона, отъ 29-го Сентября, пишутъ, что Королева согласна принять всѣ условія протокола и примирить народныя партіи. Говорятъ, что партіи Кабрала и Сальданы соединились между собою противъ партіи Сентябристовъ и Мигелистовъ. Англійскій флотъ все еще стоитъ у Лиссабона.

— Въ письмѣ изъ Гибралтара, напечатанномъ въ *Times*, сообщаютъ, что Абд-эль-Кадеръ находится нынѣ въ 20 миляхъ отъ Мелллы. Регулярныя его войска состоятъ изъ 1,800 чел. конницы, и 800 чел. пѣхоты; въ случаѣ нужды онъ можетъ получить значительныя подкрѣпленія отъ благопріятствующихъ ему племенъ. Слухъ объ его пораженіи при Тазѣ, несомнѣтеленъ; ни одно рифское племя не возставало противъ него, а по ту сторону Тазы, Абдеръ-Раманъ не имѣетъ даже собранныхъ войскъ. Достоверно только то, что племя Бени-Амеровъ, подѣ тѣмъ предлогомъ, что будто бы оно имѣло сношенія съ Эмиромъ, совершенно истреблено, такъ что едва 60 человекъ успѣло спастись въ Танжеръ.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Монтевидео, тамошняя военная партія до того взволнована противъ англійскаго повѣреннаго въ дѣлахъ, лорда Гоудена, что когда онъ до своего отъезда въ Рио-Жанейро хотѣлъ выйти на берегъ въ Монтевидео, ему должны были отсвѣтовать это, не ручаясь за личную его безопасность.

— Въ журналахъ помѣщено извѣстіе изъ Бомбея отъ 30-го Августа. Изъ означеннаго города предпо-

— Вечеромъ, вѣчезоремъ, ѣзжалъ ту КрѠл Бельгийскій з маѣзонкѣ и дѣтьми.

— *Presse* utrzymuje за rzecz pewną, że jeszcze przedъ zwołaniemъ Izb nastąpią zmiany w gabinecie, lecz że z niego nie wyjdą ani P. Jay i Trezel, ani też Xiążę Montebello.

— Wczoraj odbywał się pogrzebъ Marszałka Udynot, podczasъ ciągłej słoty i deszczu; mimo to, prócz półkŏw liniowych, wystąpiła prawie cała gwardya narodowa, której zmarły Marszałekъ był przezъ дługi czasъ dowódcą.

— Obecnie panuje wielka czynność w warsztatachъ okrętowych; wyszedł bowiem rozkazъ prędkiego ukończenia wszystkichъ okrętŏwъ wojennychъ, których budowę rozpoczęto.

— Gwardya narodowa w mieście Lisieux, które P. Guizotъ swoimъ deputowanymъ wybrał, rozwiązana została na mocy postanowienia Krŏlewskiego.

— Rządъ zavezwałъ okŏlnikiemъ Prefektŏwъ, aby w swoichъ departamentachъ nie dozwolali biesiadъ takъ zwanychъ reformacyjnych.

— Stronnictwo zachowawcze zaczęło wydawać nowy dziennikъ *Opinion*, który piérwszy razъ w dniu dzisiejszymъ wyszedł.

Dnia 7 października.

Wczoraj odbywała się rada Ministrŏwъ w St. Gloud, podъ osobistýmъ przewodnictwemъ Krŏla; jeden zъ dziennikŏwъ donosi, że na niej postanowiono, aby w miejsce P. Cunin Gridaine objąłъ Ministerstwo handlu P. Muret de Bort.

— Xiążę Joinville wyjechałъ do Tulonu, w celu objęcia znowu dowóztwa nadъ flotą na morzu Sródziemnymъ.

— Marszałekъ Molitorъ wczoraj mianowany zostałъ gubernatoremъ Inwalidŏwъ.

— Mówią, że Ojciecъ św. mianowałъ Arcybiskupa Paryskiego Hrabią świętego państwa Rzymskiego.

— Takъ ministeryalne jakъ oppozycyjne dzienniki udzielają dzisiaj, bezъ żadnychъ uwagъ, wiadomośćъ telegraficzną, o utworzeniu się nowego gabinetu w Madrycie, podъ przewodnictwemъ Generała Narvaez.

А Н Г Л І Я.

Лондонъ, 6 października.

Wczoraj wieczoremъ, po trzymiesiecznejъ nieobecności, wróciła Krŏlowa do Windsoru zъ małżonkiemъ swoimъ i dziećmi. Pobytъ jednakъ krŏlewskiej pary w tymъ zamku bѣdzie krŏtki, gdyż Monarchini zamierza towarzyszyć Xięciu Albertowi do Claremont, gdzie tenże polowaniem zabawić się bѣdzie, a następie двѠr wróci znowu do Osbornehouse, gdzie do Bożego Narodzenia zabawi.

— Lordъ Johnъ Russelъ zaprosiłъ wszystkichъ Ministrŏwъ na radę gabinetową, która w dniu 12 m. b. m. odbywać się bѣdzie. Na niej rozбирane bѣdъ mają naderъ ważne przedmioty.

— Zъ Lizbony donoszą podъ datą 29 Września, że Krŏlowa pragnie wypelnić warunki протоколу i pojednać niezgodne stronnictwa. Mówią, że stronnictwa Кабрала i Saldаны połączyły się zъ sobą przeciwъ Septembrystomъ i Miguelistom. Flota angielska stoiъ jeszcze podъ Lizboną.

— Korrespondentъ gazety *Times*ъ pisze zъ Gibraltaru, że Abd-el-Kaderъ znajduje się terazъ okŏło 20 mil odъ Melilli. Jego regularne wojsko składa się zъ okŏło 1,800 jazdy i 800 piechoty; jednakże w razie potrzeby może mieć znaczne popularne przychylnychъ mu pokoleń. Wiѣść o jego mniemanejъ klęsce podъ Tazą, jestъ wymyślonaъ baśnią; żadne pokolenie Riffu nie powstało przeciwъ niemu, а zъ tamtejъ strony Tazy, Abd-cr-Rhamanъ niema nawetъ зgromadzonego wojska. To tylko pewna, że pokolenie Beni-Amerŏwъ, podъ pozoremъ, że utrzymywało związekъ zъ Emiremъ, wypięione zostało, takъ, że zaledwie 60 ludzi zdołało ujsć do Tangieru.

— Według ostatnichъ wiadomości zъ Montevideo, тамецъ-не wojenne stronnictwo ma być takъ oburzone przeciwъ pełnomocnikowi angielskiemu, Lordowi Howden, że gdy przedъ swoimъ odjazdemъ do Rio-Janeiro, wylądowaćъ chciałъ w Montevideo, musiaro mu to odradzić, nie ręczęcъ za jego bezpieczeństwo.

— Dzienniki umieściły wiadomości zъ Bombay docho-

загали отправить пароходъ въ Курачъ, лежащій при устьѣ Инда, откуда сэръ Чарльсъ Нэпъръ имѣлъ отправиться съ своимъ семействомъ въ Европу. Войска въ Остѣ-Индіи, какъ королевскія такъ и компаніи, имѣютъ быть уменьшены 47-ю тысячами человекъ — чего ежегодно сбережено будетъ 1,116,000 ф. стерл.

— Г. Моръ О'Ферралъ назначенъ губернаторомъ острова Мальты; это первый гражданскій чиновникъ, которому ввѣрена сія должность. При немъ будетъ состоять главноначальствующій надъ войсками. Г. О'Ферралъ былъ при Греѣ секретаремъ казначейства, а при Меллбурнѣ — секретаремъ флота.

— Списокъ обнародованныхъ уже банкротствъ увеличился еще слѣдующими: Самуиль Филиппъ и комп., восточно-индійскіе купцы приостановили свой платежъ; недостатокъ у нихъ простирается до 150,000 фунт. ст. Въ Манчестерѣ намекаютъ на банкротство торговаго дома Вирлей-Корсъ и комп., котораго недостатокъ простирается до 250,000 фун. стерл. Говорятъ также о банкротствѣ Гг. Стиля и комп., въ слѣдствіе спекуляцій на зерновой хлѣбъ. Наконецъ Морнингъ Геральдъ сообщаетъ о банкротствѣ въ Ливерпулѣ дома Торлисона. Недостатокъ дома Фри и комп. доходитъ до 230,000 фун. стерл.

ШВЕЙЦАРІЯ.

Бернъ, 5 Сентября.

Переговоры сейма о предложеніи Цюриха на отчетъ удаленія Іезуитовъ окончены въ засѣданіи 3-го Сентября. Предложеніе Цюриха, объявляющее дѣло Іезуитовъ дѣломъ всего союза и приглашающее кантоны Людернъ, Швицъ, Фрейбургъ и Валлисъ удалить ихъ, возведено большинствомъ 12½ голосовъ на степень рѣшенія.

— 30-го Августа происходило чрезвычайное собраніе большаго совета Аргаускаго Кантона. Малый советъ этого кантона требовалъ, чтобы, въ слѣдствіе опасныхъ политическихъ отношеній и продолжающаго вооруженія кантоновъ отдѣльной лиги, дали ему полномочіе на сформированіе, вооруженіе и обученіе милиціи. Преніе объ этомъ вопросѣ продолжалось почти четыре часа, послѣ чего, значительнымъ большинствомъ голосовъ, дано малому совету требуемое полномочіе.

ИТАЛІЯ.

Римъ, 17 Сентября.

Его Святѣйшество препроводилъ свесрочное письмо къ австрійскому императору и другое къ императрицѣ Маріи Аннѣ, чтобы несогласіе по причинѣ занятія Феррары кончить удовлетворительнымъ для обѣихъ сторонъ образомъ. Въ Римѣ надѣялись, что слова Папы достигнуто своей цѣли, тѣмъ болѣе, что слова Папы подкрѣпляло и мнѣніе, изъявленное графомъ Лютцовымъ. Сколько извѣстно по слухамъ, послѣднее предложеніе Рима, равно какъ и послѣдній отвѣтъ кардинала статс-секретаря отъ 4-го с. м., все не касаются юридическаго вопроса о правѣ занятія Феррары и только клонятся къ тому, чтобы возстановить фактическое *status quo*, какъ оно было до послѣдняго усиленія гарнизона, съ тою только перемѣною, что караулы въ городѣ должны быть занимаемы не гражданскою гвардіею, а регулярными швейцарскими войсками, чтобы такимъ образомъ не только устранить всякое непріятное столкновеніе, но и возстановить наилучшее согласіе обоюдныхъ гарнизоновъ, что существенно должно способствовать къ успѣху службы. Если изъ того, что до сихъ поръ извѣстно, позволено дѣлать заключеніе, то Австрія — предполагая, что ея право содержать въ Феррарѣ гарнизонъ будетъ признано въ Римѣ, — конечно, не откажется и съ своей стороны сдѣлать требуемую уступку.

— Супруга герцога Канино, была вчера на аудіенціи Папы, которая продолжалась болѣе часа. По дѣлу герцога и его сообщниковъ началось судебное разслѣдствіе. Герцогъ отправился въ Венецію на конгрессъ ученыхъ; но, какъ сообщаютъ изъ сего города, по поводу рѣчи, произнесенной имъ на засѣданіи членовъ отдѣленія естественной исторіи, въ коей слышнѣе колко и неумѣренно изъяснился о италіанскихъ дѣлахъ, получилъ повелѣніе мѣстной полиціи, чтобы онъ въ продолженіе 24 часовъ оставилъ Венецію. Герцогъ отправился обратно въ Римъ.

но выслать окрѣт паровы до Кураче, при устьѣ Инду, скąd Sir Karol Napier miał w miesiącu wrześniu odpłynąć z całą swoją rodziną do Europy. Wojska w Indyach, tak Królowej jako i spółki, mają być zmniejszone o 47,000 głów, co spowoduje roczną oszczędność 1,116,000 funt. st.

— P. More O'Ferrall, mianowany został Gubernatorem wyspy Malty; jest on pierwszym cywilnym urzędnikiem, który to miejsce zajmuje. Przy nim będzie naczelnym dowódcą wojska. P. Ferrall był pod Greyem sekretarzem skarbu, a pod Melbournem sekretarzem floty.

— Lista ogłoszonych już bankructw, pomnożoną niestety została przez następujące: Samuel Phillips i komp. negocjanci wschodnio indyjscy, wstrzymali swe wypłaty; *passiva* obliczają na 150,000 funt. szt. W Manchester wymieniają bankructwo domu handlowego Birley-Corce i komp., którego *passiva* wynosić mają około 250,000 f. szt. Mówią także o bankructwie P.P. Steel i komp., w skutku spekulacji na zboże. Nakoniec *Morning-Herald* donosi o bankructwie w Liverpoolu domu Tornelinson. *Passiva* domu Fry i komp., obliczane są około na 230,000 f. szt.

SZWAJCARYA.

Bern, 5 września.

Rozprawy Sejmu nad wnioskiem Kantonu Zürieh o wydaleniu Jezuitów, ukończyły się na posiedzeniu d. 3 września. Wniosek Kantonu Zürieh, uznający sprawę Jezuitów za sprawę całego Związku i wzywający Kantony Lucernę, Schwytz, Fryburg i Wallis, aby ich usunęły, otrzymał większością 12½ głosów sankcją prawa.

— Dnia 30 sierpnia odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie Wielkiej Rady Kantonu Argowii. Mała Rada tego Kantonu żądała, aby w skutek niebezpiecznych politycznych stosunków i ciągle trwającego uzbrojenia Kantonów oddzielnej ligii, udzielone jej było pełnomocnictwo na utworzenie, uzbrojenie i wywieszenie milicji. Rozprawy nad tym przedmiotem ciągnęły się prawie cztery godziny, poczem znaczną większością głosów, udzielono Małej Radzie żądane pełnomocnictwo.

W R O S N U.

Rzym, 17 września.

Jego Świątobliwość, Pius IX, napisał własnoręczny list do Cesarza Austriackiego i drugi do Cesarzowej Maryi Anny, aby nieporozumienia z powodu zajęcia Ferrary, załatwić w sposób zaspakajający dla stron obiedwóch. W Rzymie miano nadzieję że słowa Papieża dopną pożądanego celu, zwłaszcza, że tę nadzieję potwierdzało też zdanie, wyrażone przez Hr. Lutzow. Nie wiadomo z pogłosek, ostatnia propozycja Rzymu, jako też i ostatnia odpowiedź Kardynała Sekretarza stanu z d. 4 września, zgółta nie tyczą się kwestyi legalnej względem prawa zajęcia Ferrary, i jedynie zmierzają do przywrócenia *status quo*, jakie było przed ostatnim wzmocnieniem załogi, z tą tylko przemianą, że straż w mieście mają być odtąd utrzymywane nie przez gwardyę narodową ale przez wojska regularnie szwajcarskie, aby tym sposobem nie tylko usunąć wszelkie nieprzyjemne starcie się, ale też przywrócić najlepsze zobopólne porozumienie załóg, co istotnie powinno się przyczynić do lepszego pełnienia służby. Jeśli z tego co dotąd wiadomo można czynić jakie domysły, tedy Austria — przypuszczając, że jej prawo utrzymywania załogi w Ferrarze będzie uznane w Rzymie, — nie omieszka zapewne uczynić ze swojej strony żądanej powolności.

— Małżonka Xięcia Canino, miała wczoraj posłuchanie u Papieża, które trwało przeszło godzinę. W sprawie Xięcia i jego współników rozpoczęto sądowe śledztwo. Sam Xięże udał się do Wenecji na kongress uczonych; lecz jak piszą z tego miasta, z powodu mowy mianej na posiedzeniu członków wydziału Historii Naturalnej, w której za nadto ostro i nieumiarkowanie wyraził się o sprawach włoskich, otrzymał rozkaz od miejscowej policji, aby w przeciągu 24 godzin opuścił Wenecję. Xięże wyjechał na powrót do Rzymu.

Испания.

Мадридъ, 23 Сентября.

За нѣсколько прелъ симъ дней прибылъ сюда адъютантъ и секретарь генерала Эспартеро, подполковникъ Ферреа, и вчера поднесъ Королевы его письмо, въ коемъ оны изъявляетъ ей свою благодарность за назначеніе его въ Сенаторы, и свою готовность всегда и повсюду защищать Ея Величество противъ всѣхъ враговъ, какъ на полѣ сраженія, такъ и въ сенатѣ.

— Въ нѣкоторыхъ здѣшнихъ газетахъ неосновательно сообщали, будто министры просили Эспартеро не прѣзжать пока-мѣсть въ Испанію; это несправедливо, такъ какъ Эспартеро остается еще въ Англіи для того только, чтобы, по возвращеніи Королевы Викторіи, лично откланяться Ея Величеству. Но такъ какъ Французскій посланникъ въ Лондонѣ отказалъ въ помѣткѣ паспорта его и жены его, то генералъ Эспартеро рѣшился отплыть въ Корунью, и на пути остаться въ Логронью, мѣсторожденіи своей супруги, впредь до созванія кортесовъ въ Мадридѣ.

— Созваніе или распушеніе теперешнихъ кортесовъ составляетъ важный вопросъ, отъ рѣшенія коего зависитъ предстоящій оборотъ здѣшнихъ сношеній. Если правительство созоветъ кортесы въ настоящемъ ихъ составѣ, то партія, имѣющая въ нихъ перевѣсъ, заставитъ министровъ или уступить или же распустилъ конгрессъ. Если же правительство настоящие кортесы обвародуетъ распушенными и предпишетъ новые выборы, то, по всему вѣроятію, прогрессисты поучатъ большинство, причинятъ перемѣну министерства по своему желанію, и будутъ стараться осуществить тѣ политическія мѣры, которыхъ государство требуетъ болѣе всего. Министры: Саламанка, Кортесаръ и Эскозура потребовали на кабинетномъ совѣтѣ немедленнаго распушенія конгресса, но другіе четыре министра сопротивляются дондѣсь сей мѣрѣ.

— Генералъ Нарваезъ замѣтивъ, что его намѣреніе вытѣснить насильно Г. Саламанку съ его поста, уничтожено высшимъ вліяніемъ, и имѣя время взвѣснить спокойно на политическихъ вѣсахъ силы разныхъ ствѣй, отъ коихъ зависитъ дѣйствіе придворной и политической машины, убѣдился, что руки Г. Саламанки нисколько не слѣдуетъ отталкивать. Третьяго дня оны дружески пожималъ ее въ своей ложѣ, послѣ продолжительнаго разговора, къ немалому удивленію присутствовавшихъ ультрамодерасовъ и прогрессистовъ. Вчера же, не получивъ даже приглашенія, прибылъ на обѣдъ къ одному изъ довѣреннѣйшихъ придворныхъ лицъ, у коего тогда находились министры: Саламанка, Кортесаръ и Эскозура. По сему поводу начали поговаривать о новой министерской перемѣнѣ, тѣмъ болѣе, что англійскій посланникъ, пребывавшій съ 20 числа въ деревнѣ, сегодня прибылъ сюда неожиданно.

— 18 и 19 числа с. м.; генералы Нарваезъ и Сerrano имѣли тайный между собою разговоръ, и кажется, совершенно примирились. Это произвело бы сближеніе обѣихъ фракцій — Нарваеза и Саламанки, для составленія министерскаго договора, который еще до созванія Кортесовъ соединилъ бы всю умѣренную партію.

26 Сентября.

Въ государственной газетѣ напечатано Королевское постановленіе, коимъ всѣ доходы съ государственныхъ имуществъ, Альмаденскихъ ртутныхъ рудниковъ и остатковъ доходовъ съ колоній, назначаются на уплату процентовъ государственнаго долга. Банкъ Санъ-Фернандо принялъ на себя обязанность уплачивать, въ теченіи 10 лѣтъ, эти проценты, и за то будетъ пользоваться вышеозначенными доходами.

— Съ дня на день ожидаютъ обвародованія Королевскаго постановленія о распушеніи кортесовъ.

— Г-въ Бухенталь будетъ назначенъ секретаремъ Королевы, а г-нъ Вега статеъ-секретаремъ по министерству иностранныхъ дѣлъ.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Каталоніи, карлистскія шайки появились на всѣхъ пунктахъ; всѣ деревни, за исключеніемъ смежныхъ значительнѣйшимъ городомъ, состоятъ въ ихъ власти. Они собираютъ по деревнямъ подати, уводятъ съ собою богатѣйшихъ землевладѣльцевъ, чтобы вынудить отъ нихъ значительные выкупы. Большіе тракты состоятъ въ ихъ власти, дилижансы и курьеры пропускаются

Испанія.

Мадридъ, 23 września.

Przed kilku dniami przybył tu adjutant i sekretarz Jenerala Esparterego, Podpółkownik Gorrea, i wczoraj doręczył Królowej pismo jego, w którym Jenerał ten wynurza jej wdzięczność swoją za mianowanie go Senatorem, i zarazem oświadcza, że gotów jest zawsze i wszędzie bronić jej przeciw wszelkim nieprzyjaciolom, równie na polu bitwy jak i w Senacie.

— Kilka dzienników doniosło było bezzasadnie, że Ministrowie mieli prosić Esparterego, iżby wstrzymał swój powrót do Hiszpanii, pomieniony bowiem Jenerał zatrzymał się tylko dla tego jeszcze w Anglii, żeby za powrotem Królowej Wiktorii mógł ją osobiście pożegnać. Ze zaś Poseł francuzki w Londynie, nie chciał wizować jego i żony paszportu, Xiążę Wittoryi postanowił odplynąć do Korunny, a następnie w Logrono, miejscu rodzinnem swęj małżonki, zabawić aż do zwołania Korteżów w Madrycie.

— Zwołanie lub rozwiązanie obecnych Korteżów jest wielkiem zagadnieniem, od rozstrzygnięcia którego zależy przyszły obrót tutejszych stosunków. Jeżeli rząd zwoła Korteży w obecnym ich składzie, tedy stronnictwo mające w nich przewagę, zmusi Ministrów, albo do ustąpienia, albo do rozwiązania kongressu. Jeśli zaś rząd obecne Korteży ogłosi za rozwiązane i zaleci nowe wybory, tedy według wszelkiego prawdopodobieństwa, progressiści osiągną większość, spowodują zmianę ministerstwa po swęj myśli, i będą usiłowali przeprowadzić te polityczne środki, których kraj najbardziej wymaga. Ministrowie Salamanca, Cortazar i Escosura, zażądali na radzie gabinetowej bezwzględного rozwiązania kongressu, ale inni częteń Ministrowie opierają się dotychczas temu środkowi.

— Jenerał Narvaez, widząc, że zamiar jego wyparcia gwałtem P. Salamanca z jego stanowiska, rozbił się o wyższe wpływy, i mając czas zważyć spokojnie na szali politycznej siły rozmaitych żywiołów, od których zależy działalność dworskiej i politycznej maszyny, nabył tego przekonania, że ręki P. Salamanki bynajmniej odpychać nie należy. Onegdaj ścisnął ją serdecznie w swęj loży, po długiej rozmowie, z niemalém podziwieniem obecnych ultra-moderatów i progressistów. Wczoraj zaś, nie będąc nawet zaproszonym, przybył na obiad do jednego z najpoufniejszych ulubieńców pałacowych, u którego właśnie zebrali się byli Ministrowie Salamanca, Cortazar i Eskasura. Z tego powodu gloszą o nowęj zmianie ministeryalnej, zwłaszcza, że Poseł angielski, bawiący od d. 20 na wsi, przybył tu dziś niespodzianie.

— Dnia 18 i 19 b. m., Jenerałowie Narvaez i Serrano mieli potajemnie z sobą rozmowy i podobno zupełnie się porozumieli. To pociągnęłoby za sobą zbliżenie obudwóch frakcyi Narvaeza i Salamanki, dla zrobienia ministeryalnego układu, któryby jeszcze przed zwołaniem Korteżów zjednoczył całe umiarkowane stronnictwo. (Ob. FRANCYJA.)

Dnia 26 września

Gazeta urzędowa ogłosiła postanowienie Królowej, mozę którego dochody ze wszystkich dóbr narodowych, kopalni żywego srebra w Almaden i przewyżki dochodów z osad obrócone być mają na zapłacenie procentu od długu narodowego, zaciągnionego tak w kraju, jako też i za granicą. Bank San-Fernando przyjmie na siebie obowiązki spłacania regularnie przez lat 10 pomienionych procentów, a natomiast wyszczególnione postanowieniem Królowej dochody pobierać będzie.

— Dziś lub jutro spodziewają się ogłoszenia dekrety, rozwiązującego Korteży.

— P. Buchental ma być mianowany sekretarzem Królowej, a P. Vega, Sekretarzem stanu spraw zagranicznych.

— Według ostatnich wiadomości z Katalonii, bandy karlistowskie pokazały się na wszystkich punktach; wszystkie wsie, oprócz przytykających do miast większych, wystawione na ich samowolność. Wszędzie ściągają podatki, lub uprowadzają mających właścicieli ziemskie dla wymożenia na nich znacznego okupu. Napastują także wielkie gościeńce, a dylizansy i gońców przepuszczają tylko, gdy im się podoba; urządzają jazdę i zabierają

ихъ желанію; они формируютъ кавалерію, и для этой цѣли забираютъ, гдѣ только можно лошадей. Въ случаѣ необходимости они могутъ сосредоточить на одномъ пунктѣ отъ 400 до 500 человекъ.

Турція.

Константинополь, 6 Сентября.

Съ прибывшимъ сюда на дняхъ курьеромъ, сообщено изъ главной квартиры румелийской арміи извѣстіе, что корпусъ оттоманскихъ войскъ занялъ позицію между Аргирокастро и Бератомъ, для раздѣленія двухъ начальниковъ мятежа и пресѣченія ихъ сообщеній. Это движеніе исполнено не безъ кровопролитія, причемъ одинъ отрядъ мятежниковъ былъ совершенно разсѣянъ.

— Въ газетѣ *Journal de Constantinople* описываютъ положеніе Лабаніи слѣдующимъ образомъ: Въ той части страны, которая лежитъ между бератскимъ округомъ и границею Босніи, и которую обыкновенно называютъ Гигарією, господствуетъ совершенное спокойствіе. Мятежь ограничивается предѣлами незначительнаго провинціи, населеннаго Албанцами, а именно: 1) Бератъ на сѣверѣ; 2) Липурию на югѣ, вмѣстѣ съ Авлонією и Дельвиною; 3) Тоскарию на востокѣ, вмѣстѣ съ Аргирокастро и землею по ту сторону рѣки Тремети. 4) Чумарию, вмѣстѣ со всѣмъ побережьемъ противъ Корфу, далѣе Фаліотисъ, Параватию, Моргарити и т. д. Остальная часть Эмира, христіанскаго вѣроисповѣданія.

Въ Бератской провинціи турецкія войска владѣютъ городами и крѣпостями, мятежники же обладаютъ равнинами. Въ Липурии, Авлонія занята войсками, прибывшими изъ Константинополя моремъ, остальная страна состоитъ во владѣніи мятежниковъ. Въ Тоскарии, всѣ сильныя посты находятся въ рукахъ султанскихъ войскъ, кони занято Аргирокастро, а на югѣ отъ сего города, на пути въ Янину, города Лихаково, Пископи и Керовальто, на востокѣ же крѣпость Премети. Впрочемъ деревни по большей части находятся на сторонѣ мятежниковъ, а тѣ изъ нихъ, которыя не взяли за оружіе доставляютъ имъ жизненные припасы. Въ Чамурской провинціи обнаруживается большое волненіе, однако донынѣ между народамъ не замѣчено никакихъ признаковъ открытаго мятежа. Джулека, главный начальникъ мятежа, еще не вышелъ до сихъ поръ изъ предѣловъ горъ, лежащихъ между Аргирокастро и Дельвино. Онъ тамъ имѣетъ главную свою квартиру; при себѣ онъ никогда не имѣетъ болѣе 3,000 чел., но въ горахъ и въ деревняхъ союзной съ нимъ равнины вокругъ Аргирокастро, можетъ имѣть вдвое болѣе вооруженной силы. Должность его иногда исполняетъ Албанецъ, по имени Колдо. Въ бератской провинціи шайки мятежниковъ не были никогда многочисленнѣе 400 чел., ими командуетъ какой-то Рапо.

Изъ сего видно, что мятежники могутъ полагаться на 10,000 чел., разсѣянныхъ по весьма обширному пространству, изъ которыхъ Джулека и его помощники на одномъ пунктѣ могутъ собрать не болѣе 6 или 7,000 чел. — Съ другой стороны, Порты имѣла тамъ еще прежде 18,000 чел., а по послѣднимъ извѣстіямъ изъ Янины отъ 19 Августа, туда прибыло еще въ подкрѣпленіе 7,000 чел. Командиръ Румелийской арміи, Дарбхоръ Режидъ-Паша, выступилъ изъ Горицы въ Берату.

18 Сентября.

Извѣстія изъ Салоники объ албанскихъ дѣлахъ, оправдываютъ опасенія, съ которыми Порты смотритъ на смятеніи этой провинціи. Въ движеніяхъ отдѣльных мятежическихъ отрядовъ, обнаруживается гораздо болѣе связи, чѣмъ въ предшествовавшихъ годахъ. Правительственныя войска; при всякой встрѣчѣ съ мятежниками, бываютъ всегда побѣждаемы, такъ что по причинѣ многократныхъ пораженій, которыми они донынѣ подверглись, упали духомъ. По послѣднему извѣстію, начальникъ Джулека далъ имъ сраженіе при Даліано, въ 15 часахъ пути отъ Янины, причемъ онъ убитыми и ранеными. Правительственныя войска считали при семъ сраженіи 3,000 чел. по большей части дивизіонной пѣхоты и нѣскольکو сотъ иррегулярной конницы. Эти войска Джулека разбилъ и преслѣдовалъ нѣсколько миль.

ten cel, gdzie tylko można, konie. W razie potrzeby mogą w jednym punkcie zebrać 400 do 500 ludzi.

Турція.

Константинополь 6 września.

Przybyły tu przeszłego czwartku goniec przywiózł z głównej kwatery armii Rumelijskiej wiadomość, że korpus wojska ottomańskiego zajął stanowisko pomiędzy Argirocastro a Beratem, w celu rozłączenia dwóch frakcji powstania i przecięcia między nimi związków. Poruszenie to wykonane zostało nie bez krwi rozlewu, a jeden oddział powstańców zupełnie przytem został rozproszony.

— Według dziennika *Journal de Constantinople*, następujące jest teraz położenie Albanii: W tej części kraju, która leży między okręgiem Berat, a granicą Bośni, i którą zwykle nazywają Gigarja, panuje zupełna spokojność. Powstanie rozszerza się tylko w granicach wielkorządztwa Janiny, obejmującego cztery małe prowincje, przez Albańczyków zamieszkałe, którymi są: 1) Berat na północy; 2) Liapurja na południu, łącznie z Avlonją i Delvino; 3) Toskaria na wschodzie, łącznie z m. Argirocastro i krajem rozciągającym się z tamtej strony rz. Tremeti; 4) Czamura, łącznie z całem побережьем naprzeciwko Korfu; dalej Philotis, Paramythia, Morgariti i t. d. Pozostała część Epiru jest wyznania chrześcijańskiego.

W prowincji Berat, wojska tureckie są w nienaruszonym posiadaniu miast i twierdz, powstańcy zaś są panami równin. W Liapurii, Avlonia zajęta jest przez wojsko morzem z Konstantynopola wysłane; reszta kraju jest w posiadaniu powstańców. W Toskarii, wszystkie mocne stanowiska są w ręku wojska Sułtańskiego, które zajęło m. Argirocastro, a na południe od tego miasta, na drodze do Janiny, miasta Lichocho, Piscopi i Kerovalto, na wschód zaś twierdzę Premeti. Zresztą wsie są po większej części na stronie powstańców, a te z nich, które się nie wzięły do broni, dostarczają im oficy żywności. W prowincji Czamuryi objawia się wprawdzie wielkie wzburzenie, dotychczas jednak nie wybuchnęło pomiędzy ludnością żaden akt powstania. Dżuleka, główny naczelnik powstania, nie wystąpił dotychczas ze strefy gór leżących między Argirocastro i Delvino. Tam ma on główną swoją kwaterę. Nigdy nie ma przy sobie więcej jak 3,000 ludzi, ale w górach i po wsiach sprzymierzonej z nim równiny około Argirocastro, liczyć może dwa razy tyle siły zbrojnej. Zastępcą jego jest Albańczyk, nazwiskiem Koldo. W prowincji Berat nigdy bandy powstańców nie liczyły więcej, jak 400 ludzi, dowodzi zaś nimi niejaki Rapo.

Z tego się okazuje, że w najgorszym razie powstańcy liczyć mogą na bardzo obszernej przestrzeni rozproszonych 10,000 ludzi zbrojnych, z których Dżuleka i jego pomocnicy najwięcej 6 do 7,000 w jednym punkcie zebrać mogą. — Z drugiej strony, Porta posiadała tam już dawniej 18,000 wojska, a według doniesień z Janiny z d. 19 sierpnia, nadeszło tam jeszcze w posiłku 7,000 ludzi. Dowódca armii Rumelijskiej, Darbchor Redżyd Basza, wyruszył z Goritzы ku Beratowi.

Dnia 8 września.

Wiadomości z Saloniki o wypadkach w Albanii zdają się usprawiedliwiać obawę, z jaką Porta spogląda na ruchy w tej prowincji. W poruszeniach pojedynczych oddziałów powstańczych zdaje się wykrywać daleko większy związek niż w poprzednich latach. Wojska rządowe, ilekroć spotykają się z powstańcami, zawsze są pokonywane, a liczne klęski, jakich już doznały, mocno je zniechęciły. Według ostatnich wiadomości, naczelnik Dżuleka, pod Doliano, o 15 godzin drogi od Janiny, wydał im bitwę, w której utraciły 400 żołnierzy, częścią w zabitych, częścią w ranionych. Wojska rządowe liczyły w tej bitwie 3,000 po większej części regularnej piechoty i kilkaset nieregularnej jazdy. Tę imponującą siłę rozprędził Dżuleka i kilka mil ją ścigał.

СЪВ. АМЕР. СОЕД. ШТАТЫ.
Нью-Йоркъ, 15 Сентября.

По новѣйшимъ извѣстіямъ съ театра войны, окончательное рѣшеніе дѣль, по видимому, приближается уже къ концу. Генералъ Скоттъ, послѣ нѣсколькихъ жаркихъ сраженій, въ которыхъ обѣ стороны понесли значительныя потери, подошелъ почти къ самой столицѣ, но въ слѣдствіе перемирія, еще не вступилъ въ нее. По слухамъ, Мексиканцы потеряли убитыми и ранеными 13 генераловъ и 5,000 ч. н. ч.; они вообще сражались гораздо лучше, нежели какъ ожидали. О нѣкоторыхъ американскихъ полкахъ сообщаютъ, что они почти совершенно истреблены, преимущественно многіе лишились офицеровъ. Изъ официальныхъ извѣстій видно, что американская армія состоящая изъ 7,000 чел., 20 Августа встрѣтилась съ мексиканскою при Чарбузесѣ, въ 3 или 4 англ. миляхъ отъ Мекенки; послѣдняя, въ числѣ 35,000 чел. расположена позади огромной батареи, состоящей изъ тяжелыхъ орудій. Послѣ кровопролитной битвы, продолжавшейся два часа, Американцы штыками опрокинули неприятеля, потерявъ менѣе 1,000 чел., тогда какъ уронъ Мексиканцевъ простирался до 5,000 чел. Послѣ того заключено было перемиріе, и съ мексиканской стороны назначено было пять комиссаровъ, въ главѣ которыхъ находился Херрера, для начатія переговоровъ. Условія этого перемирія, во время котораго обоюдныя правительства должны вести переговоры о заключеніи мира, состоятъ въ томъ, что ни одна изъ армій во все это время не должна ни получать подкрѣпленій, ни возводить какихъ либо фортификацій, ни выходить изъ настоящей своей черты; словомъ, обѣ арміи ничего не должны предпринимать одна противъ другой, безъ предварительнаго объявленія.

— По письму изъ Веракруца отъ 7 Сентября, битвѣ при Чарбузесѣ или Чарубусесѣ, предшествовала другая ожесточенная схватка при Контреросѣ, или Койзаканѣ, въ которой Американцы одержали рѣшительную побѣду. Въ сраженіи 20 числа, Американцы взяли въ плѣнъ 1,500 человекъ, въ томъ числѣ 4 генераловъ; они отбили также 15 орудій. Мексиканцы утверждаютъ, что въ битвѣ при Чарбузесѣ самъ Сантана командовалъ мексиканскими войсками, но преждевременно удалился съ поля сраженія. Молодые люди изъ Мекенки, отъ которыхъ многого надѣялись, бѣжали почти всѣ, не сдѣлавъ ни одного выстрѣла. По извѣстіямъ изъ Веракруса армія Мексиканцевъ при Чарбузесѣ состояла изъ 15—20,000 чел., а Американцевъ изъ 6,000 чел. Сии послѣдніе овладѣли столь значительнымъ количествомъ аммуниціи, что оно съ избыткомъ вознаграждаетъ всѣ тѣ запасы, которые генералъ Скоттъ могъ употребить во времени своего выступленія въ Мексикку. О Парадесѣ, со времени его выѣзда изъ Веракруса, не было никакихъ слуховъ; достоверно то, что его еще нѣтъ въ Мексикѣ.

— Въ газетѣ *Liverpool Albion* сообщаютъ изъ Нью-Орлеана, что президентъ изъ Гандураса издалъ прокламацію, въ которой приглашаетъ центральную Америку къ доставленію вспомогательныхъ силъ Мексикѣ. Два генерала изъ Гватималы издали такія же прокламаціи.

— По извѣстіямъ изъ Вальпараизо отъ 28-го Мая, происшедшія между Перою и Бولیвіею недоумѣнія, получаютъ все болѣе и болѣе грозный видъ. Извѣстія изъ Арекилы, полученныя въ Лимѣ, сообщаютъ о начатіи неприятельскихъ дѣйствій; такъ какъ генералъ Балливанъ напалъ на городъ Юнгую, который въ продолженіе нѣкотораго времени занятъ былъ бولیвійскими войсками. Бولیвійскій конгрессъ имѣлъ вскорѣ рѣшить вопросъ относительно войны или мира. Главнѣйшій спорный предметъ составляетъ Арикская гавань, которую Бولیвійцы хотятъ имѣть въ своемъ владѣніи во чтобы-то нистало. Въ южныхъ провинціяхъ Перу, на всякій случай вооружили національную гвардію.

СТАРЫ-ЗВѢДНОЧНОЕ АМЕРИКИ ПОДНОСНІЕ.

Nowy-York, 15 września.

Według najnowszych wiadomości z widowni wojny, ostatnie rozstrzygnięcie zdaje się już być bliskiem końca. Jenerał Scott, po kilku zaciętych bitwach, w których obie strony znaczną poniosły stratę, zbliżył się pod samą stolicę Meksyk, ale w skutku zawieszenia broni jeszcze do niej nie wkroczył. Słychać, że Meksykianie utracić mieli w poległych i ranionych 13 Jenerałów i 5,000 ludzi; w ogólności zaś walczyli daleko lepiej, niż się spodziewano. O niektórych półkach amerykańskich donoszą, że prawie całkiem zostały zniszczone, a szczególniej wielu utraciły oficerów. Z raportów urzędowych, ogłoszonych w Washingtonie d. 14 września, dowiadujemy się, iż dnia 20 sierpnia, wojsko amerykańskie, liczące 7,000 ludzi, spotkało się z Meksykańskiem pod Charbuses, o 3 do 4 mil angielskich od Meksyku. Ostatnie, liczące 35,000 ludzi, ustawione było po za ogromną baterią ciężkich dział. Po dwugodzinnej krwawej walce, Amerykanie z bagnetem w rękę odparły nieprzyjaciela, nie utraciwszy 1,000 ludzi, podczas gdy strata ze strony Meksykanów dochodziła do 5,000 ludzi. W skutek tej bitwy zawarte zostało zawieszenie broni, ku czemu ze strony meksykańskiej mianowano 5 kommissarzy, na czele których był *Herrera*, do prowadzenia dalszych układów. Warunki tego zawieszenia broni, w ciągu którego obustronni Kommissarze układać się mają o zawarcie pokoju, zależą na tem: iż żadna z obu armii, w ciągu zawieszenia broni, nie może być ani wzmocnioną, ani wykonywać nowych dzieł fortyfikacyjnych, ani przekroczyć oznaczonej linii; słowem, oba wojska nie mogą nic przeciw sobie przedsiębrać bez poprzedniego dwoma duiami zawiadomienia siebie nawzajem.

— Według listu z Veracruz z d. 7 września, bitwę pod Charbuses czy Charubuses, poprzedziła inna zacięta potyczka pod Contreras, czyli Coysacan, w której Amerykanie stanowczo odnieśli zwycięstwo. W bitwie z d. 20 zabraли Amerykanie 1,500 jeńców, pomiędzy któremi 4 Jenerałów, oraz 15 dział. Meksykianie twierdzą, że sam Santana dowodził pod Charbuses, ale za nadto wczesnie cofnął się z placu bitwy. Młodzież z Meksyku, po której sobie wiele obiecywano, uciekła prawie wszystka, nie dawszy ani jednego wystrzału. Doniesienia z Veracruz podają siłę Meksykanów pod Charbuses na 15 do 20,000, Amerykanów zaś na 6,000. Ostatni zdobyli więcej ammunicyi, niż Jenerał Scott wypotrzebował od czasu wejścia na ziemię Meksykańską. O Paradesie, od chwili wyjazdu jego z Veracruz, nie było słychać; to pewna, że go jeszcze w Meksyku nie było.

— Dz. *Liverpool Albion* donosi z Nowego Orleanu, że Prezydent z Honduras wydał odezwę, w której wzywa Rodkowaną Amerykę do udzielenia pomocy Meksykowi. Dwaj Jenerałowie z Gwatemali podobnie wydali odezwę.

— Według doniesień z Valparaiso z d. 28 maja, zatarci zasze pomiędzy Peru i Boliwią, przybierają coraz groźniejszy charakter. Wiadomości z Arequipa, nadeszłe do Lima, donoszą już o rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich, albowiem Jenerał Ballivan napadł na miasto Yunguyo, które też przez niejaki czas zostawało w posiadaniu wojsk bولیвійskich. Kongress bولیвійski miał wkrótce rozstrzygnąć kwestyę względem wojny lub pokoju. Głównym przedmiotem sporu jest port Arica, który Bولیwiowie bądź co bądź posiadają pragną. W południowych prowincjach Peru, uzbrojono na wszelki wypadek gwardyę narodową.